

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 15T/47/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118013223
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Szabó
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2118013223.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava senátom v zložení JUDr. Dušan Szabó, predseda senátu a Mária Kramárová a Daniela Bieliková, prísediaci, v trestnej veci proti obž. Z. K., nar. XX.XX.XXXX, obž. ml. X. I., nar. XX.XX.XXXX a obž. ml. Z. I., nar. XX.XX.XXXX pre zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, ods. 2 písmeno d) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona s použitím § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Trnava dňa 23. júla 2019, takto

rozhodol:

Obžalovaní Z. K., nar. XX.XX.XXXX v B. Strede, trvale bytom Dvorec 103,

ml. X. v Ružomberku, trvale bytom G., t.č. v ÚVTOS Sučany,

ml. Z. v Bardejove, trvale bytom P. 120

s ú vinní , že

dňa 14.06.2017 v čase asi o 19.10 hodine, v klubovni v Reedukačnom centre v Hlohovci na ulici Zámok č. 1, obvinený ml. Z. I., chovanec Reedukačného centra v G. po tom ako mu maloletý chovanec M.Š., nar. v roku 2001 odmietol vydať svoj mobilný telefón zn. Samsung Galaxy ACE4, čiernej farby, so SIM kartou, účastnícke číslo telefónu XXXX XXX XXX, ktorý od neho požadoval, začal ho udierať päšťou do hlavy a následne po celom tele a keď sa mu nepodarilo mu mobilný telefón vziať z klubovne odišiel a vrátil sa s ďalšími chovancami Reedukačného centra, obvineným Z. om Vargom a obvineným mladistvým X. Balážom, pričom títo chytili maloletému ruky, aby sa nemohol brániť a obvinený X. I. sa zmocnil jeho mobilného telefónu, čím spôsobili poškodenej B. K., bytom P. K., K. č. XXX škodu vo výške 60,- Eur, pričom k zraneniu maloletého M.Š. neprišlo,

teda

spoločným konaním proti inému použili násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a čin spáchali na chránenej osobe, dieťati,

čím spáchali

zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, ods. 2 písmeno d) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona s použitím § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona

Za to

sa odsudzujú:

Z. K.

Podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 a § 39 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému ukladá trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 a § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a zároveň mu ukladá probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona súd obžalovanému určuje skúšobnú dobu 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 2 a § 51 ods. 4 písm. e) a písm. g) Trestného zákona súd obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu ukladá:

- povinnosť osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodenému A. K., nar. XX.XX.XXXX v Y. nad G., trvale bytom P. K., K. XXX, okr. Y. nad G.,
- povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Podľa § 51 ods. 2 a § 51 ods. 4 Trestného zákona súd obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu tiež ukladá:

- povinnosť spočívajúcu v príkaze oznamovať 1x za 3 kalendárne mesiace probačnému a mediačnému úradníkovi Okresného súdu Bánovce nad Bebravou údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- povinnosť spočívajúcu v príkaze dostavovať sa 1x za 3 kalendárne mesiace k probačnému a mediačnému úradníkovi Okresného súdu Bánovce nad Bebravou s tým, že prvýkrát je povinný sa k nemu dostaviť do troch pracovných dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

ml. X. I.:

Podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 117 ods. 1, § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3, § 42 ods. 1 a § 41 ods. 2 Trestného zákona súd obžalovanému ukladá súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 117 ods. 5 Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu pre mladistvých.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušuje výrok o treste, ktorý bol obžalovanému uložený rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/62/2017 zo dňa 26.07.2017, právoplatným dňa 26.07.2017 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

ml. Z. I.:

Podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 117 ods. 1, § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona súd obžalovanému ukladá trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 119 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienične odkladá s probačným dohľadom nad jeho správaním v skúšobnej dobe a zároveň mu určuje skúšobnú dobu 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 2 a § 51 ods. 4 písm. e) a písm. g) Trestného zákona súd obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu ukladá:

- povinnosť osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodenému A. K., nar. XX.XX.XXXX v Y. nad G., trvale bytom P. K., K. XXX, okr. Y. nad G.,
- povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Podľa § 51 ods. 2 a § 51 ods. 4 Trestného zákona súd obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu tiež ukladá:

- povinnosť spočívajúcu v príkaze oznamovať 1x za 3 kalendárne mesiace probačnému a mediačnému úradníkovi Okresného súdu Bardejov údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- povinnosť spočívajúcu v príkaze dostavovať sa 1x za 3 kalendárne mesiace k probačnému a mediačnému úradníkovi Okresného súdu Bardejov s tým, že prvýkrát je povinný sa k nemu dostaviť do troch pracovných dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava podala na Okresný súd Trnava dňa 19.12.2018 na obžalovaných obžalobu č. 2 Pv 46/18/2207-19 zo dňa 18.12.2018 na skutkovom a právnom základe uvedenom v tomto rozsudku.

Po prednesení obžaloby prokurátorom na hlavnom pojednávaní a po poučení podľa § 257 Trestného poriadku všetci obžalovaní urobili vyhlásenie, že sú vinní zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ktoré súd uznesením prijal.

Poškodení B. K. a A. K. na hlavnom pojednávaní uviedli, že o náhradu škody nežiadajú.

Na hlavnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie čítaním záverov znaleckého posudku č. 16/2018 (čl. 142-145), oboznámením odpisov registra trestov obžalovaných (čl. 264-266), výpisov z Ústrednej evidencie priestupkov obžalovaných (čl. 169, 171, 173), rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/62/2017 zo dňa 26.07.2017 (čl. 148-150), rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/82/2018 zo dňa 31.10.2018 (čl. 151-152), správy ÚPSVaR Ružomberok na obž. ml. X. I. (čl. 105), správy Reedukačného centra Hlohovec na obž. ml. X. I. (čl. 106-107), správy ÚPSVaR Bardejov o sociálnych pomeroch k obž. ml. Z. I. (čl. 108), správy Reedukačného centra Hlohovec k obž. ml. Z. I. (čl. 109-110) a správy Reedukačného centra Hlohovec k obž. Z. K. (čl. 111-112).

Odôvodnenie výrokov o treste

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 5 písm. a) Trestného zákona Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne a) u spolupáchateľov aj na to, akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu.

Podľa druhej vety § 34 ods. 6 Trestného zákona Za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona Ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa prvej vety § 38 ods. 8 Trestného zákona Zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 až 6 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom na zníženie alebo zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona Ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona Pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť
d) trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov.

Podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona Ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým zo zbíhajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich.

Podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona Ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdenných trestných činov.

Podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona Ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona Spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatel'ovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu súd uloží trest straty čestných titulov a vyznamenaní, trest straty vojenskej a inej hodnosti, trest prepadnutia majetku, peňažný trest, trest prepadnutia veci, trest zákazu činnosti alebo trest zákazu účasti na verejných podujatiach, ak bol taký trest uložený už skorším rozsudkom a ak tomu nebráni ustanovenie § 34 ods. 7.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (1) Súd môže podmienene odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak
a) vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona Súd môže za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 podmienične odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho tri roky, ak páchatelovi zároveň uloží probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Ustanovenie § 49 ods. 2 platí rovnako.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona Pri určení probačného dohľadu ustanoví súd skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd uloží obmedzenia alebo povinnosti, ktoré sú súčasťou probačného dohľadu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

Podľa § 117 ods. 1 Trestného zákona Trestné sadzby odňatia slobody ustanovené v tomto zákone sa u mladistvých znižujú na polovicu; horná hranica zníženej trestnej sadzby nesmie prevyšovať sedem rokov a dolná hranica zníženej trestnej sadzby dva roky.

Podľa § 117 ods. 2 Trestného zákona Nepodmienečný trest odňatia slobody môže súd mladistvému uložiť len za podmienky, že by vzhľadom na okolnosti prípadu, osobu mladistvého alebo vzhľadom na predtým uložené opatrenia uloženie iného trestu zjavne nevedlo k dosiahnutiu účelu trestu podľa tohto zákona.

Podľa § 117 ods. 5 Trestného zákona Súd môže rozhodnúť, že v ústave na výkon trestu pre mladistvých sa vykoná trest aj u mladistvého, ktorý už prekročil osemnásť rok svojho veku; pritom prihliadne najmä na dĺžku trestu a na stupeň a povahu narušenia mladistvého.

Podľa § 119 ods. 1 Trestného zákona Ak súd mladistvému výkon trestu odňatia slobody podmienične odloží na skúšobnú dobu alebo mu trest odňatia slobody podmienične odloží na skúšobnú dobu s probačným dohľadom, zároveň určí skúšobnú dobu na jeden rok až tri roky. Mladistvý je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.

Obžalovaní spáchali zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, ods. 2 písmeno d) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona s použitím § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pričom páchatel tohto zločinu sa potrestá trestom odňatia slobody od 7 do 12 rokov. Trestná sadzba sa u obžalovaných ml. X. I. a ml. Z. I. v súlade s ustanovením § 117 ods. 1 Trestného zákona upravuje na trestnú sadzbu od 2 do 6 rokov trestu odňatia slobody.

Obžalovaný Z. K.

Obžalovaný Z. K. doposiaľ nebol súdne trestaný a pred spáchaním prejednávaneho trestného činu nebol ani priestupkovo prejednaný.

Zo správy Reedukačného centra Hlohovec vyplynulo, že obžalovaný bol do RC Hlohovec prijatý dňa 04.12.2014 na základe rozhodnutia Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 03.12.2014 o nariadení ústavnej starostlivosti, pričom adaptačná fáza u neho prebehla bez problémov. Jeho správanie v RC bolo výrazne účelové, pričom motiváciou pre neho boli najmä mimoriadne dovolenky a možnosť prázdnin. Vnútorný poriadok a nariadenia dodržiaval len do takej miery, do akej to bolo nevyhnutné. V škole patril k priemerným žiakom, mal dobré študijné výsledky, na odbornej praxi bol zručný a práca ho bavila. Obžalovaný bol vo vystupovaní arogantný, k zamestnancom sa správal slušne, mal však často poznámky, ktoré boli provokujúce a kritické, no zároveň ich prednášal tak, aby nepresiahli mieru, kedy by za ne mohol byť potrestaný. V kolektíve chlapcov bol neoblíbený, išiel len za svojim cieľom bez ohľadu na čokoľvek. Chlapcov často provokoval a vyvolával konflikty, taktizoval v zmysle, že sa snažil byť o všetkom informovaný a informácie potom použiť proti chovancom i zamestnancom. Bol vypočítavý a dbal o to, aby čo najefektívnejšie využil všetky možnosti výhod. Ku dňu 10.07.2016 mal byť v dôsledku dosiahnutia plnoletosti trvale prepustený, avšak mal záujem ukončiť učebný odbor, a preto požiadal o možnosť v RC zotrvať ešte jeden školský rok do vyučenia, čo mu bolo umožnené. Dňa 21.06.2017 úspešne zložil záverečné skúšky a získal výučný list a následne bol trvale prepustený a vyradený z evidencie RC. RC hodnotí obžalovaného Z. K. zo psychologického hľadiska ako uzavretého a chladného, pričom jeho chlad a odstup v sociálnom kontakte vyplýva z výraznej citovej deprivácie v

rodine. Nemá záujem o kolektívnosť, sleduje len vlastné ciele a výhody a nemá záujem o vytváranie bližšej citovej väzby, čo je dôsledkom poruchy vzťahovej väzby s matkou z ranného detstva. V kontakte je arogantný a cynický, často provokuje a robí to sofistickovane. Schopnosť empatie má na veľmi nízkej úrovni. Má pokojný temperament, nereaguje impulzívne a skratovo, je racionálny a vypočítavý. Podľa záverov psychologického vyšetrenia v RC je osobnosť obžalovaného pubescentná, v štádiu zrenia. Obžalovaný je pokojný, flegmatický a málokedy koná impulzívne, je umiernený a ohľaduplný, nemá sklon k agresívnemu konaniu a nepresadzuje sa agresívnym jednaním. Vystačí si sám a je rád, keď ho ostatní nechajú na pokoji, priateľstvá uzatvára pomaly, spolieha sa sám na seba, má vysokú sebadôveru a pocit neomylnosti, vie však byť aj sebakritický a uvedomuje si malé slabosti a chyby, má vysokú frustračnú toleranciu, nie je ľahko rozrušiteľný a v snahe o svoj cieľ je vytrvalý.

V prípade tohto obžalovaného má súd za preukázanú jednu poľahčujúcu okolnosť, a to priznanie sa k spáchaniu trestného činu a jeho úprimné oľutovanie podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Súd mal preto obžalovanému Z. K. ukladať trest odňatia slobody v upravenej trestnej sadzbe od 7 rokov do 10 rokov a 4 mesiace, znížiac hornú hranicu trestu odňatia slobody o jednu tretinu s poukazom na § 38 ods. 3 Trestného zákona. ($144 - 84 = 60$, $60 : 3 = 20$, $144 - 20 = 124$, 124 mesiacov = 10 rokov a 4 mesiace)

V prípade obžalovaného Z. K. však súd poukazuje na okolnosti prípadu a pomery obžalovaného, pre ktoré sa javí, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Okolnosti prípadu spočívajú predovšetkým v tom, že pri lúpeži mobilného telefónu nedošlo k zraneniu poškodeného A. K. a obžalovaný sa na spáchaní tohto trestného činu podieľal len tým, že poškodenému pridržal jednu ruku, aby sa tento nemohol brániť. Uvedené samozrejme nezľahčuje účasť obžalovaného na trestnom čine, na druhej strane to nebol obžalovaný Z. K., ktorý poškodeného fyzicky napádal alebo ktorý by tak urobil zisťne s cieľom získať mobilný telefón, o ktorý mali záujem obžalovaní ml. Z. I. a ml. X. I.. Pokiaľ ide pomery obžalovaného súd poukazuje na skutočnosť, že tento bol v ústavnej starostlivosti v RC od 04.12.2014, trpel citovou depriváciou v rodine a poruchou vzťahovej väzby medzi ním a jeho matkou. Zároveň však mal záujem ukončiť svoje vzdelávanie a sám požiadal o možnosť zotrvania v RC aj po dosiahnutí plnoletosti, pričom dňa 21.06.2017 úspešne zložil záverečné skúšky a získal výučný list. Za daných okolností je preto súd toho názoru, že uloženie trestu odňatia slobody obžalovanému Z.ovi K. hoci aj na samej dolnej hranici trestu odňatia slobody by bolo neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Súd zároveň neaplikoval per analogiam ani ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, hoci obžalovaný urobil vyhlásenie o svojej vine a hoci by to s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp.zn. Tpj 55/2016 zo dňa 27.06.2017 bolo v prejednávacom prípade možné, pretože aplikujúc citované ustanovenie by súd obžalovanému musel ukladať trest odňatia slobody minimálne vo výmere 4 roky a 8 mesiacov, ktorého výkon nie je možné podmienienečne odložiť ani za súčasného uloženia probačného dohľadu.

Na tomto mieste súd uvádza, že trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu trestného konania. Účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii zo strany páchatel'a nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Optimálna miera represie závisí od konkrétnych okolností každého prípadu, pričom nielen príliš mierny, ale aj príliš prísny trest nepôsobí výchovne, ale demoralizuje. Nie je možné povýšiť generálnu prevenciu nad individuálnu prevenciu.

Zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti možno nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožníme dopustiť sa určitého konania, a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmienečného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie (napr. trest odňatia slobody s podmienečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu). Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienečný trest odňatia slobody. (uznesenie NS SR zo dňa 25.09.2014, sp. zn. 6To/8/2013).

Vzhľadom na uvedené súd v prípade obžalovaného Z.a K. aplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona a prihliadajúc na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy ako i mieru jeho konania, ktoré prispelo k spáchaniu trestného činu tomuto uložil tomuto uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Obžalovaný Z. K. doposiaľ nebol súdne trestaný a pred spáchaním trestného činu ani priestupkovo prejednávaný, k spáchaniu trestného činu sa priznal, jeho spáchanie úprimne oľutoval a urobil aj vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Súd je preto toho názoru, že v prípade tohto obžalovaného výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný a preto jeho výkon podmienečne odložil sa súčasného uloženia probačného dohľadu na správaním obžalovaného v skúšobnej dobe, pričom určil skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyri) roky, ktorú považuje za primeranú závažnosti spáchaného zločinu.

Pokiaľ ide o určenie povinnosti osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodenému A. Škriniarovi, túto povinnosť súd považuje za elementárnu povinnosť obžalovaného, ktorý si uvedomuje, čoho sa dopustil a ktorý svoj život chce zmeniť. Vo vzťahu k ďalším povinnostiam (zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, ďalej povinnosť oznamovať probačnému a mediačnému úradníkovi údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tieto aj preukazovať a povinnosť dostavovať sa v určených lehotách k probačnému a mediačnému úradníkovi) súd uvádza, že pravidelný a najmä legálny zdroj príjmov je jedným z predpokladov riadneho vedenia života ktoréhokoľvek člena spoločnosti. Z tohto dôvodu, t.j. aby na obžalovaného pôsobila nielen hrozba nariadenia nepodmienečného trestu odňatia slobody (v prípade, že v skúšobnej dobe nebude viesť riadny život alebo sa nepodrobí probačnému dohľadu), ale aby mal predpoklady viesť riadny život a aby probačný a mediačný úradník mohol efektívne sledovať vedenie života obžalovaného počas skúšobnej doby, súd obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu uložil označené povinnosti.

Obžalovaný ml. X. I.

Zo znaleckého posudku č. 16/2018 vypracovaného MUDr. Bertou Skusilovou, znalkyňou z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria dňa 29.08.2017 vyplynulo, že u obžalovaného ml. X.a I.a bola zistená Socializovaná porucha správania, ktorá sa prejavuje tým, že jedinec s takouto poruchou je naviazaný na skupinu priateľov rovnakého veku. Priestupky pácha buď sám, alebo s ostatnými v skupine. Pre túto poruchu je príznačný negatívny vzťah k autoritám, ku škole, vyskytuje sa aj záškoláctvo, krádeže, ničenie majetku, pričom táto porucha sa prejavuje v prostredí mimo domova a rodiny. Znalkyňa ďalej uviedla, že osobnosť obžalovaného sa postupne vyvíja smerom k Disociaľnej poruche osobnosti, ktorá sa prejavuje neľútostným záujmom o iných, nezodpovednosťou, bezohľadnosťou voči spoločenským normám a pravidlám vrátane zákonov, síce schopnosťou vytvárať spoločenské vzťahy, ale neschopnosťou si takéto vzťahy udržať. Prejavuje sa nízkou toleranciou k frustrácii, zníženým prahom uvoľnenia násilia smerom k agresii, zníženou schopnosťou prežívať pocit viny a poučiť sa z omylov, pričom nevidí vinu v sebe, ale v iných a prejavuje sa racionalizáciou a bagatelizáciou protispoločenského správania. Znalkyňa u obžalovaného nezistila známky závislosti od alkoholu či omamných a psychotropných látok, ani závislosť od automatov, a preto nenavrholo uloženie ochranného liečenia obžalovanému, avšak navrhla pokračovať v zahájenom ochrannom liečení, ktoré bolo obžalovanému uložené v inej trestnej veci. Obžalovaný podľa znalkyne v čase spáchania trestného činu dosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, že mohol rozpoznať jeho protiprávnosť, pričom jeho ovládacia schopnosť bola znížená v ľahkej miere vzhľadom k jeho mravnej vyspelosti. Pohnútkou konania obžalovaného bola snaha bezstarostného zisku finančných prostriedkov alebo vecí úžitkového charakteru, čo zapadá do iniciálneho vývoja nevyvážene štruktúrovanej osobnosti s disociaľnymi črtami.

Obžalovaný ml. X. I. je v evidencii ÚPSVaR Ružomberok od roku 2012 z dôvodu spáchania priestupku proti majetku, pričom kvôli pretrvávajúcim výchovným problémom bol dňa 18.04.2016 umiestnený v Detskej psychiatrickej liečebni v Hrani. Z dôvodu výchovných problémov a opakovaného páchania trestnej činnosti bol dňa 23.11.2016 na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Ružomberok umiestnený do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Hlohovec a následne mu bolo uznesením Okresného súdu Ružomberok zo dňa 22.02.2017 uložené výchovné opatrenie a bol umiestnený do Reedukačného centra Hlohovec na 6 mesiacov. Po návrate z uvedeného zariadenia nenastúpil do žiadnej strednej školy a od 31.01.2018 do 20.02.2018 bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, z ktorej bol vyradený pre nespoluprácu.

Správanie obžalovaného ml. X.a I.a v Reedukačnom centre Hlohovec bolo spočiatku bezproblémové, avšak následne sa jeho správanie zhoršilo, dopúšťal sa neskorých návratov z dovolení, nepovolených opustení zariadenia, k zamestnancom RC bol familiárny a drzý. Medzi chovancami sa snažil zaujať vodcovskú pozíciu, ktorú nadobúdala verbálnou alebo fyzickou agresiou, bol veľmi ťažko usmerniteľný, nerešpektoval pokyny, reagoval svojvoľne, pracoval len podľa nálady a ak mal vidinu jasných výhod, inak však zamestnancov RC nerešpektoval a dostával sa s nimi do konfliktov. V škole neprejavoval snahu o pozitívne výsledky, jeho správanie bolo problematické, na odbornom výcviku pracoval len podľa nálady, bol vzdorovitý a negativistický. Na úseku výchovy zapadol do kolektívu chlapcov okamžite, prezentoval sa tým, že nemá strach, že autority pre neho nič neznamenajú, chválil sa trestnou činnosťou a absenciou zábran v správaní. Sám verbalizoval, že keby mu nešlo o výhody v podobe prázdnin alebo mimoriadnych dovolení, správna by sa úplne inak. Zo záverov psychodiagnostiky vykonanej v RC vyplynulo, že osobnosť obžalovaného ml. X.a I.a je vo vývine, v pubescentnej fáze, v popredí je emočná stabilita, má dostatočnú sebakritiku v zmysle, že si vie priznať drobné nedostatky, ktorými trpí takmer každý. V spoločnosti nie je ani vodca, ale nie je ani outsiderom.

Obžalovaný ml. X. I. bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/62/2017 zo dňa 26.07.2017, právoplatným dňa 26.07.2017 uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona a zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky s podmieneným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby 3 (tri) roky. Týmto rozsudkom bolo obžalovanému ml. X.ovi I.ovi zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/82/2018 zo dňa 31.10.2018, právoplatným dňa 31.10.2018 bol obžalovaný ml. X. I. uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne so zaradením odsúdeného do ústavu na výkon trestu pre mladistvých.

Obžalovaný ml. X. I. bol pred spáchaním prejednávaneho trestného činu 2x priestupkovo postihnutý, a to za priestupok na úseku cestnej premávky a priestupok proti poriadku v správe.

V prípade tohto obžalovaného súd ukladal súhrnný trest, nakoľko prejednaný skutok je v súbehu s trestnými činmi, pre ktoré bol obžalovaný uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/62/2017 zo dňa 26.07.2017, právoplatným dňa 26.07.2017. V prípade tohto obžalovaného súd ustálil jednu poľahčujúcu okolnosť, a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (pozn. priznanie sa k spáchaniu trestného činu a jeho úprimné oľutovanie)

Najprísnejším trestným činom spáchaným v súbehu je zločin lúpeže podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, pričom trestnú sadzbu trestu odňatia slobody súd v súlade s ustanovením § 117 ods. 1 Trestného zákona upravil zo sadzby 7 až 12 rokov na 2 až 6 rokov. Súd zároveň podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona

zvýšil hornú hranicu trestu odňatia slobody na 7 rokov (pozn. súc obmedzený ustanovením § 117 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého horná hranica zníženej trestnej sadzby nesmie prevyšovať sedem rokov) a obžalovanému ukladal trest odňatia slobody v upravenej trestnej sadzbe 2 roky až 7 rokov.

Prihliadajúc na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy ako i mieru jeho konania, ktoré prispelo k spáchaniu trestného činu tomuto uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky v dolnej polovici upravenej trestnej sadzby, pričom takýto trest je podľa presvedčenia súdu trestom spôsobilým naplniť individuálnu i generálnu prevenciu.

Zároveň súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste, ktorý bol obžalovanému uložený rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1T/62/2017 zo dňa 26.07.2017, právoplatným dňa 26.07.2017, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Vo vzťahu k ustanoveniu § 117 ods. 2 Trestného zákona súd uvádza, že v prípade obžalovaného ml. X.a I.a tomuto napriek skutočnosti, že tento spáchal trestné činy ako mladistvý, nemohol uložiť trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby za súčasného uloženia probačného dohľadu. Súd pritom vychádzal z toho, že obžalovanému boli už pred spáchaním prejednávaneho skutku ukladané výchovné opatrenia, ktoré však zjavne nevedli k jeho náprave. Súd ďalej poukazuje na závery znaleckého dokazovania k osobe obžalovaného ml. X.a I.a, podľa ktorých u obžalovaného osobnosť obžalovaného sa postupne vyvíja smerom k Disocálnej poruche osobnosti, ktorá sa prejavuje neľútostným záujmom o iných, nezodpovednosťou, bezohľadnosťou voči spoločenským normám a pravidlám vrátane zákonov, síce schopnosťou vytvárať spoločenské vzťahy, ale neschopnosťou si takéto vzťahy udržať. Prejavuje sa nízkou toleranciou k frustrácii, zníženým prahom uvoľnenia násilia smerom k agresii, zníženou schopnosťou prežívať pocit viny a poučiť sa z omylov, pričom nevidí vinu v sebe, ale v iných a prejavuje sa racionalizáciou a bagatelizáciou protispoločenského správania. Závažnosť trestných činov spáchaných obžalovaným v súbehu sa stupňovala a ich počet dosiahol číslo 6, pričom tieto boli spáchané celkom 6-timi skutkami a v dvoch prípadoch obžalovaný spáchal zločin. Z uvedeného preto súd ustálil záver, že u tohto obžalovaného je výkon uloženého trestu odňatia slobody nevyhnutný a uloženie iného trestu by zjavne nevedlo k dosiahnutiu účelu trestu podľa tohto zákona.

Pokiaľ ide o zaradenie obžalovaného ml. X.a I.a do ústavu na výkon trestu pre mladistvých súd vychádzal z ustanovenia § 117 ods. 5 Trestného zákona, podľa ktorého súd môže rozhodnúť, že v ústave na výkon trestu pre mladistvých sa vykoná trest aj u mladistvého, ktorý už prekročil osemnásť rok svojho veku, pričom prihliadol na dĺžku trestu a na stupeň a povahu narušenia mladistvého, ktorý nie je tak závažný, aby obžalovaný uložený trest musel vykonať v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný ml. Z. I.

Obžalovaný Z. I. doposiaľ nebol súdne trestaný a pred spáchaním prejednávaneho trestného činu bol 1x priestupkovo postihnutý za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Zo správy ÚPSVaR Bardejov k osobe obžalovaného ml. Petra Bilého vyplynulo, že tento je vedený v evidencii ÚPSVaR od roku 2013 pre záškoláctvo, pretože obžalovaný rezolútne odmietal navštevovať školu a dohovory od jeho matky boli neúčinné. Obžalovaný bol preto zaradený do výchovno - rekreačného programu pre deti s poruchami správania, avšak aj potom sa situácia zhoršovala, do školy nechodil, matku nepočúval, reagoval impulzívne a až agresívne a matku ohrozoval a aj udrel. Okresný súd Bardejov preto dňa 04.06.2013 vydal predbežné opatrenie, na základe ktorého bol obžalovaný umiestnený do Reedukačného centra Horný Bankov, kde sa správal dobre, rešpektoval autority a navštevoval základnú školu. Dňa 31.08.2016 bol obžalovaný po ukončení povinnej školskej dochádzky na základe rozhodnutia súdu preložený do Reedukačného centra Hlohovec, kde sa pripravoval na budúce povolanie v odbore spracovania dreva. Prázdniny trávil doma u svojej matky, bol bezproblémový a podľa vyjadrenia jeho matky sa zmenil k lepšiemu. Dovŕšením plnoletosti dňa 04.01.2018 obžalovaný ukončil pobyt v RC Hlohovec a ukončil ústavnú starostlivosť. Po návrate domov nikde nepracuje a podľa vyjadrenia jeho matky sa podieľa na domácich prácach.

Z správy Reedukačného centra Hlohovec vyplynulo, že dôvodom na prijatie obžalovaného do RC bolo záškoláctvo, impulzívne správanie, agresia, znížená schopnosť sebaovládania, nerešpektovanie matky a jej ohrozovanie fyzickými atakmi a krádeže v domácnosti. Adaptačná fáza na podmienky RC u obžalovaného prebehla s problémami. Asi po mesiaci od jeho umiestnenia do RC začal všetko komentovať, začal byť drzý, negativistický a vulgárny vo vyjadrovaní. Do všetkého ho bolo treba nútiť, každú činnosť kontrolovať a prelamovať jeho nezáujem a odmietanie školskej práce. Obžalovaný vyžadoval za každú maličkosť ocenenie, inak sa sťažoval na pracovníkov RC, že mu krivdia. Obžalovaný sa začal správať agresívne voči slabším spolužiakom a v škole patrilo medzi slabších žiakov len preto, že sa neučil, mal pritom dobrý vedomostný základ zo všeobecno-vzdelávacích predmetov, no odborné ignoroval. Učivo ovládal iba povrchne s odôvodnením, že jemu to stačí. Na upozornenia v škole reagoval vulgárnosťami, vyhrážkami a slovnou agresivitou. Je nekritický a egocentrický. Majstra odborného výcviku rešpektoval až po viacnásobnom upozornení, mal nezodpovedný vzťah k pracovnému náradu a materiálu. Obžalovaný bol v záťažových situáciách arogantný, provokačný, odvrával, bol podráždený, vzdorovitý a konal pudovo. Autority rešpektoval selektívne, pri komunikácii s nimi býval vzdorovitý a odmietavý. Má iritabilnú povahu s častými výbuchmi hnevu a jeho frustračná tolerancia je na veľmi nízkej úrovni. Má sklony ku klamstvám a zatajovaniu objektívnych skutočností. Z psychologického vyšetrenia v RC vyplynulo, že osobnosť obžalovaného je vo vývine v pubescentnej fáze, s disharmóniou. V popredí je výbušný, impulzívny temperament s manifestáciou v spontánnych aktoch agresie. Obžalovaný je ľahko rozrušiteľný, s nízkou toleranciou voči záťaži, býva nepokojný a tenzný, v afekte je agresívny, ventiluje sa násilím, či už fyzickým, verbálnym alebo vyfantazirovaným.

V prípade tohto obžalovaného súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť, a to priznanie sa k spáchaniu trestného činu a jeho úprimné oľutovanie (§ 36 písm. l) Trestného zákona, a preto znížil hornú hranicu upravenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody (pozn. po úprave podľa § 117 ods. 1 Trestného zákona) zo 6 rokov na 4 roky a 8 mesiacov a obžalovanému ukladal trest odňatia slobody v trestnej sadzbe od 2 rokov do 4 rokov a 8 mesiacov.

Prihliadajúc na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy ako i mieru jeho konania, ktoré prispelo k spáchaniu trestného činu, kedy tento bol iniciátorom protiprávneho konania, tomuto uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky v dolnej polovici upravenej trestnej sadzby, pričom takýto trest je podľa presvedčenia súdu trestom spôsobilým naplniť individuálnu i generálnu prevenciu.

Obžalovaný ml. Z. I. doposiaľ nebol súdne trestaný a pred spáchaním trestného činu bol 1x priestupkovo prejednávaný, k spáchaniu trestného činu sa priznal, jeho spáchanie úprimne oľutoval a urobil aj vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by vzhľadom na okolnosti prípadu, osobu mladistvého alebo vzhľadom na predtým uložené opatrenia uloženie iného ako nepodmienečného trestu odňatia slobody zjavne nevedlo k dosiahnutiu účelu trestu podľa tohto zákona. Súd preto jeho výkon podmienečne odložil sa súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe, pričom určil skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky, ktorú považuje za primeranú závažnosti spáchaného zločinu.

Pokiaľ ide o určenie povinnosti osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodenému A. K., obdobne ako v prípade obž. Z. a Vargu túto povinnosť súd považuje za elementárnu povinnosť obžalovaného, ktorý si uvedomuje, čoho sa dopustil a ktorý svoj život chce zmeniť. Vo vzťahu k ďalším povinnostiam (zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, ďalej povinnosť oznamovať probačnému a mediačnému úradníkovi údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tieto aj preukazovať a povinnosť dostavovať sa v určených lehotách k probačnému a mediačnému úradníkovi) súd uvádza, že pravidelný a najmä legálny zdroj príjmov je jedným z predpokladov riadneho vedenia života ktoréhokoľvek člena spoločnosti. Z tohto dôvodu, t.j. aby na obžalovaného pôsobila nielen hrozba nariadenia nepodmienečného trestu odňatia slobody (v prípade, že v skúšobnej dobe nebude viesť riadny život alebo sa nepodrobí probačnému dohľadu), ale aby mal predpoklady viesť riadny život a aby probačný a mediačný úradník mohol efektívne sledovať vedenie života obžalovaného počas skúšobnej doby, súd obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu uložil označené povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, pokiaľ sa oprávnené osoby nevzdali odvolania po vyhlásení tohto rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku (§ 309/1 Tr. por.). Odvolanie má odkladný účinok. (§ 306/2 Tr. por.). Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a Tr. por.) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2 Tr. por.). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2 Tr. por.),
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe (§ 307/1b Tr. por.) a to len vo svoj prospech (§ 308/2 Tr. por.),
- príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech (§ 308/2 Tr. por.),
- zákonný zástupca obžalovaného, opatrovník obžalovaného a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obžalovaného i proti jeho vôli (§ 308/2 Tr. por.),
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech, a to aj proti jeho vôli (§ 345/1 Tr. por.),
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c Tr. por.), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1 Tr. por.). Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu.

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.